

961113-1

Byl jsem ve svém myšlení – kromě vlivu doby a toho, co s ní přicházelo – ovlivněn nejprve bez možnosti vlastní kontroly tohoto ovlivnění tím, že jsem v roce 1943 opsal (podle diktátu Emy Brožové, která měla text od svého bratra, a ten jej měl vypůjčen od Miloše Materny) celou Rádlovu *Útěchu z filosofie*. Mám-li naproti tomu uvést některé myšlenky, které mne ovlivnily již kontrolovaně (tj. pod mou – byť jistě všelijak nedostatečnou kontrolou), pak bych uvedl na prvním místě dvě. První je Hromádkova teze, že reformace vlastně neudělala náležitě svou práci v oboru myšlenkovém, přesněji filosofickém, totiž že neustavila svou vlastní, tj. reformační filosofii. Tak byl pro mne formulován první závažný úkol, který jsem se rozhodl vzít za svůj. Brzy jsem jej však reinterpretoval: vybudovat filosofii reformační se mi stále víc zdálo něčím době nepřiměřeným. Od roku 1957 jsem se dostal na dlouhé roky do velmi úzkého nejen přátelského, ale zejména myslitelského vztahu k Jiřímu Němci, pozoruhodné postavě, evropské současnosti velmi otevřeného katolického intelektuála. Naše vzájemné porozumění a dlouhodobá spolupráce (např. v Ekumenickém semináři v Jirchářích) šly tak daleko, že jsem si uvědomil nepřítomnost a přímo zastaralost oné údajné hranice mezi katolicismem a protestantstvím. Nahlédl jsem na vlastní zkušenost, že skutečná hranice vede prostředkem konfesí a že s některými katolíky se cítím být mnohem blíže než s některými evangelíky, a potvrdilo se mi, že obdobný pocit mají také tito mně blízcí katolíci. Navíc se ukazovalo stále zřetelněji, že zarputilí, konzervativní a tradicionalističtí katolíci jsou bytostně (a tedy nejen z oportunismu a krátkozrakého taktizování) vázáni na zarputilé, konzervativní a tradicionalistické evangelíky. Vyvodil jsem z toho všeho závěr, vedoucí k revizi Hromádkovy teze: nejde o to, dodatečně a opožděně dobudovávat nějakou reformační filosofii, ale hned se pokoušet spolu s otevřeně myslícími katolíky o novou filosofii ekumenickou.

(Písek, 961113-1.)